

Kapitola 2

Jolene už roky nefajčila, ale túžba zapáliť si ju prepadla, len čo vošla do matkinho domu. Naposledy tu bola pred týždňom, a predsa sa zdalo, že dom odvtedy prudko zostarol. Už predtým si všimla slabý zápach starej vlhkosti, no teraz jej zabrnkal na čuchový nerv, hneď ako zavrela za sebou vchodové dvere. Zdalo sa jej, že dom cítiť opustenosťou a vekom, zmiernenými trochu smútku. Možno by znelo bláznivo, keby to niekomu povedala, ale vždy mala pocit, že tento dom má dušu, a preto si priala, aby mal lepších obyvateľov, než boli Vamplewovci.

Dobre, že nemala v taške balíček cigariet, lebo by ich jednu po druhej hneď vyfajčila. A urobila by to v matkinom salóne len preto, lebo teraz už mohla, v zjavnom akte vzdoru. Zvláštne, ako dokážu najbližší vzbudiť také protichodné emócie. Minulosť a prítomnosť.

V dome bolo strašidelné ticho, okrem tichého tikania starej maminých hodín na stene, ktoré neúprosne odrátavali čas. Jolene nedokázala oceniť, ako veľmi atmosféra domu odrážala podstatu ľudí, ktorí v ňom žili, až kým sa pred desiatimi rokmi, tesne pred svadbou, nenastahovala do Warrenovho novopostaveného domu

na predmestí Leedsu. Medzi jeho štyrmi stenami neboli žiadne stopy prežitých životov, žiadna hĺbka ani rozmer, len stojatý, nevýrazný vzduch. Warren bol prvý človek, ktorý sa doň vtlačil ako slabý vodoznak, potom sa k nemu pridala ona a tí, čo prišli neskôr. Čakalo ho dvesto rokov, aby dohnal všetko, čo Fox House lstivo ukradol svojim obyvateľom.

Rodinný dom Vamplewovcov mal tri podlažia, šesť spální, nádhernú jedáleň a štyri prijímacie miestnosti – jedna z nich sa využívala ako pracovňa, ďalšia ako matkin salón. Stropy boli vysoké, dobové prvky neporušené. Predchádzajúci majitelia sa nesnažili strhnúť drevený obklad ani lišty na vešanie obrazov, odstrániť rímasy a stropné ružice, zrušiť elegantné kozuby. Jolene vedela, že matka sa rozhodla kúpiť tento dom, hneď ako uvidela schodisko, elegantný oblúk z dreva. Musela ho vlastniť. To bolo pre matku typické, túžila, aby veci patrili jej. Len čo ich dostala, prestala sa o ne zaujímať, jej vášeň pre ne dosiahla vrchol a potom celkom opadla, čo mnohé vysvetľovalo. Asi preto bolo teraz to nádherné schodisko najzanedbanejšou časťou domu.

Najudržiavanejšou miestnosťou v dome bola otcova pracovňa, kde sa ešte celé mesiace po smrti Juliana Vamplewa držal všadeprítomný dym z cigár, akoby sa stal charakteristikou tej izby, rovnako ako masívny stôl z orechového dreva, mohutné starožitné zasklené skrinky a police preplnené knihami. Nakoniec sa tá vôňa cigár vytratila, hoci matka tvrdila, že niekedy, keď tam vošla, zdala sa jej rovnako silná ako kedykoľvek predtým. Hovorila, že ju ten prejav manželovej prítomnosti upokojuje. Jolene mala podozrenie, že to bola skôr matkina predstavivosť alebo nádej, ale ak jej to prinášalo útechu, prečo by ona mala namietat proti jej predstavám?

Plakala už niekoľko hodín a bola prekvapená, že má v tele dosť tekutín na to, aby vyprodukovala toľko slz. Jediné vysvetlenie bolo, že si ich odkladala, ako si veвериčka zhromažďuje orechy na

zimný spánok, pretože si nepamätala, kedy naposledy skutočne plakala. Mala tendenciu skôr držať svoje emócie vo vnútri, nie ich vypúšťať von. Teraz však mala líca drsné, vyštípané od soli a boľavé od utierania vreckovkou. No najhoršie bolo, že nevedela, či plače pre matku, ktorú mala, alebo pre matku, ktorú si želala mať, ale nikdy ju nemala.

Glenda, upratovačka, tu musela byť nedávno, lebo kuchyňa bola taká čistá, že by sa dala nafotiť do časopisu. Dokonca aj antikorová rýchlovarná kanvica sa leskla ako zrkadlo. Jolene ju naplnila vodou a zapla. Zo skrinky vytiahla šálku s divými makmi, ktorú používala, vždy keď sem prišla. Bola súčasťou štvordielnej súpravy, ktorú jej darovala Sally odvedľa. Zostala len táto posledná. Matka ich považovala za nevkusné a vyhlásila, že ju potešilo, keď sa rozbili.

Jolene v utorok buchla tou šálkou o stôl a odkráčala preč s úmyslom tak skoro sa nevrátiť. Matka mala dar vyslovovať slová, ktoré pôsobili ako ihla zapichnutá pod kožu, rovno do nervu.

„Veci, ktoré sa neohýbajú, majú tendenciu sa zlomiť, Jolene. Možno potrebuješ dať Warrenovi trochu... priestoru.“

Podľa toho, ako to povedala, existoval len jeden výklad slova priestor. Bolo to trochu prehnané od niekoho, kto by vyškriabal oči manželovi, keby on požiadal o trochu priestoru.

Nemala sa pýtať na matkin názor, to len odhalilo mieru jej zúfalstva. A čo iné vlastne čakala? Viac sa hnevala na seba, že bola taká hlúpa a otvorila sa mame, ako na zbytočné rady, ktoré dostala. Vo svojej reakcii to prehnela, prvýkrát v živote sa rozzúrila a spýtala sa jej, čo asi tak môže vedieť o takom probléme, potom vybehla von a odvtedy sa neozvala. A to sa už nedalo napraviť. V nemocnici držala matkinu vychladnutú, mŕtvu ruku a habkala nesúvislý tok ospravedlnení, ale to sa nepočítalo, keď ich nikto nepočul ani neprijal. Rovnako úspešne mohla hroziť pästou do vzduchu, čo už urobila veľa rás na to, aby vedela, aké je to neúčinné.

Bola sirota. Keď si to uvedomila, skutočnosť ju zasiahla tvrdo ako facka. V škole mala kamarátku, ktorej rodičia zahynuli pri autonehode, keď mala sedem rokov, a označenie sirota sa na ňu vzťahovalo oprávnené, lebo bola dieťa, nie žena v období menopauzy, s prvými vráskami medzi obočím. Cítila sa prázdna, dokonca ešte viac ako zvyčajne, pretože v poslednom čase nezvládala svoje emócie práve najlepšie. Zmocnila sa jej náhla chuť behať po izbách, kým nenájde mamu a nebude si môcť zaboriť tvár do jej šiat, cítiť, ako ju vŕahuje do svojho teplého objatia, prevoňaného parfumom Calèche. Nie matky, ktorá práve odišla, ale tej teplej a poddajnej osoby, akou bola Eleanor Vamplewová pred narodením sestier, keď ju mala Jolene iba pre seba. Postupne sa zmenila, stvrdla ako kvaple, ktoré viseli v studni pri Jaskyni matky Shiptonovej. Kedysi mäkké ako plyšový medvedík, teraz tvrdé ako kameň. Dvojitý efekt usadzovania kvapiiek a vyparovania vykonal svoje, hoci Jolene nikdy nedokázala presne určiť, akým procesom jej matka prešla, aby tak zväpenatela.

V tej chvíli jej pípla textová správa od Marshe, jej mladšej sestry:

Konečne mám letenku. Budem ťa informovať. Predpokladaný príchod vo štvrtok skoro ráno.

Nijaký nezmyselný emotikon bozkov na konci textu.

Všetky tri boli skôr cudzie ženy než sestry. Sedemročné medzery medzi jednotlivými narodeniami tvorili hlboké priepasti medzi nimi, hoci ona s Marshou boli oproti ich vzťahu k najmladšej sestre Annis priam siamske dvojčatá. Rozmaznaná krásna Annis bola odpadlíčka. Od nej by nikdy nedostali esemesku, že je na ceste. Ak neprišla, keď bol ich otec chorý a zomrel, určite sa tu neobjaví kvôli matke. Ani na otcovom pohrebe sa nezúčastnila, dokonca ani ako anonymná postava v čiernom

závoji, postávajúca kdesi vzadu. Zvláštne, lebo až do chvíle, keď sa v šesnástich rokoch v najchladnejšiu noc v roku vyparila, bola otcovým dievčatkom. Otec by určite tvrdil, že nemá obľúbenú dcéru, no napriek tomu Annis nasadil na hlavu korunu bez toho, aby sa o to čo i len trochu snažila.

Jolene sedela pri stole a zvierala v rukách šálku s makmi. Bola na kosť premrznutá. Tento dom akoby vôbec neudržiaval teplo, hoci v detstve si na to zvykli. Aj keď sa nejaké nahromadilo z ústredného kúrenia, ktoré robilo, čo sa dalo, stačilo na sekundu otvoriť dvere a teplo vyletelo von, ako keby ho prenasledoval sériový vrah.

Jej uši zachytili zaškripanie kovu o kov a nervy sa jej rozochveli. Keď tu žila ako dieťa, nikdy sa nezamýšľala nad zvukmi, ktoré tento starý dom vydával, jednoducho tu boli: v noci praskanie dreva, ktoré sa rozťahovalo alebo zmršťovalo, posúvanie kúpeľňových dverí v ráme, keď sa s nimi pohrával prievan. Marsha raz povedala, že videla ducha, starú paniu, ktorá sedela na stoličke v kúte izby a usmievala sa na ňu. To, že ona, najcitlivejšia zo všetkých, nevybehla s krikom na chodbu, by naznačovalo, že klamala, hoci všetkým tvrdila, že to bolo preto, lebo sa vôbec nebála, aj keď teplota v izbe klesla tak veľmi, že vraj v tme videla chuchvalce vlastného dychu.

Opäť ten zvuk. Nieкто sa snažil dostať dnu pomocou kľúča, ale Jolenin kľúč v kľúčovej dierke mu v tom bránil. Jolene rýchlo zamierila na chodbu a prudko otvorila vchodové dvere. Stála tam susedka Sally Lunnová s kľúčom v ruke, pripravená znovu sa pokúsiť o vstup. Piskľavo vykrikla a potľapkala sa po hrudi v snahe ustáliť srdcový rytmus.

„Ach, Jolene, nevedela som, že je nieкто vnútri. Prepáč mi, mala som zaklopať. Nezbadala som nijaké auto.“

Jolene ju zblízka nevidela už niekoľko rokov. Veľmi zostarla. Z jej vlasov, kedysi hnedej prilby ako na postavičke z lega, sa

stali strapaté biele kučery a jej drobná postava sa ešte zmenšila. Pripomínala čerstvo vyliahnuté vtáča, ktoré vypadlo z hniezda.

„Zaparkovala som zboku,“ vysvetlila jej Jolene. Sila zvyku. Matka sa nerada pozerala z predného okna na autá.

Jolene vedela, že Sally má kľúč od domu pre prípad núdze, ale zaujímalo ju, prečo sa práve teraz snažila dostať dovnútra.

„Chceš niečo, Sally?“ spýtala sa.

„Nie, nie... Len som si povedala, že sa pozriem, či sú vypnuté spotrebiče a či je všetko v poriadku.“

Jolene vedela, že Sally to myslí vážne.

„Chceš ísť dnu?“ opýtala sa.

„Áno, prosím, ale kvôli Normanovi sa nemôžem zdržať dlho.“ Sally sa zachvela a prekročila prah, akoby to bola pre ňu časť, že ju o to požiadali. Keby mala na hlave čiapku, zložila by si ju.

Jediná Jolenina trvalá spomienka na Normana Lunna sa týkala toho, ako sa snažil zastaviť krv, čo sa mu rinula z nosa a kvapkala mu z brady na bleдозelenú nylonovú košeľu, na ktorej mal rozopnuté dva horné gombíky, a na hrud' s húštinou sivých chlпов. Šialené, aké nepodstatné detaily si mozog zapamätá, keď by si mohol uchovať spomienky oveľa hodnotnejšie. Norman mal demenciu, ako jej povedala matka. Stal sa len tieňom svojho bývalého ja, čo bol celkom úspech, keďže vždy bol iba tieňom svojho ja.

„Je mi veľmi ľúto tvojej mamy, Jolene. Nedokážem prestať plakať. Dlhو sme boli priateľkami. Vlastne odkedy sa sem nasťahovala. Pred štyridsaťjeden rokmi. Od začiatku sme si rozumeli.“ Sally sa láskyplne usmiala. Malé sivé oči vyzerali ako sklenené, plné slz ako mraky plné dažďa. Ani po takom dlhom spoluzití nezbadala, že priateľkami nikdy neboli. Bola len užitočná, pohodlná. Eleanor Vamplewová ju považovala nanajvýš za akúsi dôverníčku, slúžku dámy, ktorá si mohla tak akurát robiť ilúzie, že je niečo viac, ale príslušnosť k rozdielnym spoločenským vrstvám jej to vždy znemožnila.